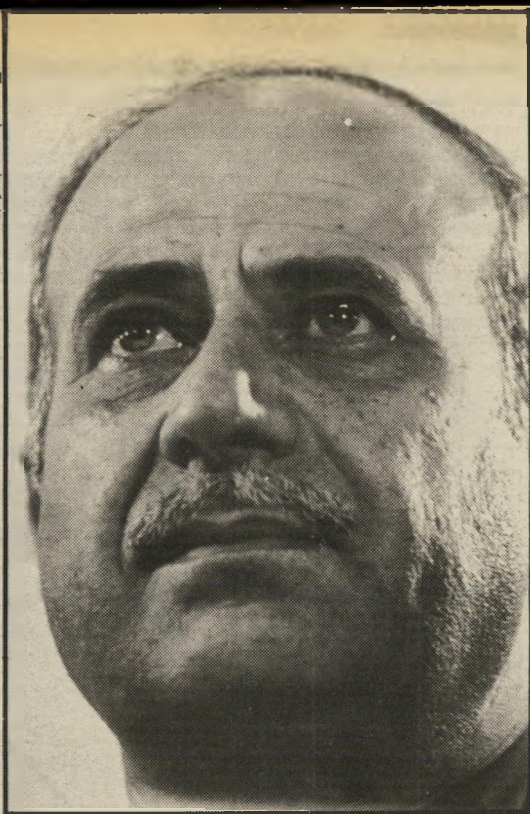

מתי פלד
החליט להפטר

ריאה אבריאל-עסל
החליט שלא להפטר

ענת סירטוסקי, העלים הזה

זה לא התבטא בכנסת. שם פעלה הסיעה — מוחמד מיעארי ומתי פלד — בהרמוניה גמורה. מכיוון שמיעארי מיעט מאוד לבוא לכנסת, ופעולתו בה היתה מזערית, התרכזה במילא כמעט כל הפעילות בידי מתי פלד ומזכירו, חיים הנגבי.

במיקרים המעטים שבהם התעוררו חילוקי-דעות (החברים הערביים התנגדו לעליה מאתיופיה, הם רצו להציג ביצע נגד החוק המכריז על מדינת ישראל כעל "מדינת העם היהודי", וכו') עלה בידינו לשכנע אותם אחרי ויכוח נוקב.

הצרה היתה שלא היה שום מגע בין שתי הזרועות מחוץ לכנסת.

אמנם, ההנהלה המשותפת המשיכה להיפגש. כיהנתי כיו"ר-המשותף של ההנהלה (לצדו פעל הר"ר סלים ראשיד כיו"ר-משותף ערבי) והשתדלתי כמובן בכל הישגותי. כולן שררה אווירה נעימה וירידתית. אולם למרבה הצער לא היה לישיבות האלה שום תוכן. כאשר החלטנו על פעולות משותפות, הן לא התבצעו. למשל: הצעה לערוך ביקורים המוניים הרדיים בשבתות — יהודים בכפרים הערביים, ערבים בבתי היהודים. ההצעה לא נתקלה בשום התנגדות. היא פשוט לא בוצעה.

גרוע מזה: בכל ארבע השנים הוד מנתי רק פעם אחת ויחידה לאסיפה במיגור הערבי. מעולם לא הוזמנתי לכ" תוב מילה אחת בשבועון הערבי של התנועה, וגם לא הוזכרתי בו מעולם. (רק פעם אחת, אחרי ביקורי בירדן, ניקשו ממני להסביר את מעשיי שם, נוכח ההתקפות הפרועות כביטאני רק"ח, שקבעו באופן קבוע שאני סוכן המוסד, איש הסייאי"א ומה עוד.) אינני חושב שהיתה אצל החברים הערביים החלטה מודעת להתעלם מן החברים היהודים. הדבר חשף את הבדידות המהותית הכרוכה בשיתוף-פעולה יהודי-ערבי במתנה פוליטי משותף.

החברים הערביים היו עסויים קים בבעיותיהם ובנישואים ש" עניינו את הציבור שלהם. הבעיות של הציבור היהודי פשוט לא עניינו אותם. המילי- חמה שהתלקחה ביניהם ובין רק"ח — ביוזמת ריקיה — הגיעה לממדים כמעט-מטוררי פים, והשפיעה על כל מחשבי בותיהם ומעשייהם.

מתי פלד ואני העלינו בישיבות ההנהלה המשותפת שוב ושוב את הר"ר חזק בין שני חלקי הרשימה. הרבר התי בטא בפירסומים של התנועה הערבית, שהתעלמו לחלוטין מקיום הצד היהודי ברשימה, ושהשתמשו לא-אחת בשפה שהיתה לנו לזר. היו על כך ויכוחים די נרגשים, שלא הביאו לפיצוץ מפני שהחברים הערביים התנצלו תמיד בחפזם להסבירו את הדברים בהנחה ובחוסר תשומת-לב.

אולם הריחוק היה ניכר. כמה פעמים אמרתי בישיבות ההנהלה הלה שאינני מתכוון להיות "ק" שוט יהודי לרשימה ערבית". בכל פעם נענית בהתרגשות שאין כל כוונה כזאת, והכל מחשיבים את פעולתנו בציבור היהודי. אך הדברים לא השתנו במאומה.

במשך הזמן שמתי לב לעוד תופעה, שהיא אולי טיבעית בחיים הפוליטיים, אך שלא התאימה למשימות הרשימה. בתנועה הערבית השתלטה קבוצה קט" נה של אישים מהעיר נצרת, תוך הר" חקתם של אחרים. כמה מן האנשים הבולטים בתנועה הערבית נעלמו מן הישיבות — פעילה-בדווים העקשני נורי אל-עוקבי, הרופא מכפר-ערה נזיר יוניס (איש נהדר, שהיה נכס אמיתי בהפעולתו בציבור היהודי), פעילים ככפרים רבים במשולש ובגליל.

הגיעו אלינו — ובעיקר אל מתי פלד — תלונות מרות על יצירה-הש" תלטות של קבוצת-נצרת, על ניכור הכפרים והרחקת פעילים. כיום-הבחיי רות התגלה כי לתלונות אלה היה בסיס: הרשימה איבדה קולות רבים ככ" (המשך בעמוד 16)

36,012 קולות — הישג נאה מאוד לרשימה חרשה שקמה בחיפזון. אך על ההישג הזה העיבה העובדה כי רק עשר רית מהקולות האלה באה מידי בוחרים יהודיים. (אייאפשר היה לדעת את הי מספר המדוייק, בגלל הקלפיות בערים מעורבות.)

בכל זאת היתה בליבנו הר" גשה טובה. במהלך מערכת- הבחירות הבאנו בפעם הרא" שונה נואמים ערביים בעלי- הכרה לאסיפות בתל-אביב ובירושלים, והופענו אנחנו, כישראלים פטריוטיים, באסי" פות ערביות.

אני עצמי הופעתי בעשרות אסיפות בערים ובכפרים הערביים. רווחה-אחווה ששררה בהן, יחד עם ההתלהבות שאי חזה בציבור הערבי, הפכו אסיפות אלה לחוויה מרנינה.

דין בנוה-צדק

אולם למחרת הבחירות היה ברור לי שיש לגשת מייד למיבצע גדול ושיטתי להרחבת התנועה בציבור היי הודי, כדי ליצור בה איוון בין שתי הזרועות — הערבית והיהודית. לשם כך הצעתי מיגוון של פעולות הנוגעות לבעיות המטרידות את הציבור היהודי — עניינים של כפייה רתית, מפולת המניות הבנקאיות, ועוד.

רעיונות אלה נתקלו באדישות גמור רה בתנועה. חל בה שינוי איטי אך עיקבי מייסדי אלטרנטיבה נעלמו כש" קט, ומקומם לא התמלא. נותרו בה רק אותם יהודים שהבעייה הפלסטינית כו" ערת בעצמותיהם, תוך התעלמות מכל כעייה אחרת. פשוט אי-אפשר היה להליכו אותם לכל נושא אחר.

העבור כמה חודשים אי-אפי שר היה עוד להתעלם מן הסחף בתנועה היהודית.

לא זה כלבר שלא התרחבה, ושלא כבשה חוגים חדשים (שלא לרבר כלל על הפריצה לציבור המזרחי, שהלמתי עליה) אלא שגם הנכס האנושי הקיים הלך והצטמק, עד שלא נותר בה אלא חוג של 20-30 חברים וחברות, שנפי גשו אחת לשבוע במעין מסיבת-זיכור חים חברית.

בסוף 1984 תבעתי לקיים יום-עיון של התנועה, כדי לרבר באופן עקרוני את דרכה בציבור היהודי. לקראת הריון חיברתי תזכיר בן 12 עמודים ו-87 סעיפים, שנשא את התאריך 20.12.84, ובו הקביעה החר"משמעת כי התנועה נחלה כישלון. ניתחתי את סיבותיו והי צעתי תוכנית מפורטת לשינוי פני הר" ברים. ניסיתי לשרטט קווים למיפלגה ישראלית מסוג חדש, שתתבסס במידה רבה על הציבור המזרחי, והצעתי רר" כים להשגת יעד זה. הצעתי לפנות אל האזרח הישראלי השלם, ולהציע פית" רונות לכל הבעיות העומרות לפניו. זאת הדרך ההפוכה ייצג אריה ארנון בתוכי קצר של שני עמודים, שבו הציע להתרכז באופן בלעדי בנושא הפלסטיני.

הוויכוח נערך באולם תיאטרון נווה- צדק. הריעות התלקו שווה בשווה. מתי פלד ויעקב ארנון התייצבו לצד הטוענים ל"נושא יחיד", חיים הנגבי צידד בטיעון שלי בזכות ריבוי-נוש" אים. לא התקבלה כל החלטה, אך בני סיבות אלה היה ברור כי חוסר-החלטה פירושו החלטה שלא לבצע את התוכי נית שלי. פשוט לא נותרו בתנועה חבי רים שהיה להם עניין בכל נושא שהיא, מלכר הנושא הפלסטיני (ובמיקצת גם בפמיניזם).

אחרי דיון זה הלכתי הביתה כשליבי כבד מאוד. היה ברור לי כי ביום הזה נחרץ גורלה של התנועה בציבור היהודי, וכי שארית נכסיה יעברו למיפלי גות כמו רייזן.

קישוט יהודי

באתנו הזמן התפתח גם תהליך שני, שהיה הרסני עוד יותר. ברגע שהפתימו הבחירות, כאילו הסתיים גם העניין של התנועה המתקדמת (הערבית) בזרוע היהודית של הרשימה (אלטרנטיבה).

הפגנת "אלטרנטיבה" לפני ביתו של יגאל כהן-אורגד (משמאל) באריאל גם דברים הנוגעים ליהודים

יעקב ארנון עם כאמל דיאהר

מיעארי עם חיים הנגבי

ענת סירטוסקי, העלים הזה